

چکیده نتایج طرح آمارگیری نیروی کار سال ۱۳۹۲



دفتر جمعیت، نیروی کار و سرشماری

مرکز آمار ایران

مقدمه

اشتغال و بیکاری، از جمله موضوع‌های اساسی اقتصاد هر کشوری است، به‌گونه‌ای که افزایش اشتغال و کاهش بیکاری، به‌عنوان یکی از شاخص‌های توسعه‌یافتگی جوامع تلقی می‌شود. نرخ بیکاری یکی از شاخص‌هایی است که برای ارزیابی شرایط اقتصادی کشور مورد استفاده قرار می‌گیرد. طرح آمارگیری نیروی کار با هدف برآورد شاخص‌های نیروی کار به صورت فصلی و سالانه و همچنین تغییرات آن در کل کشور، نقاط شهری، نقاط روستایی و تغییرات سالانه در استان‌ها با روش نمونه‌گیری چرخشی^۱ در فصول مختلف سال اجرا می‌شود. این طرح اولین بار در سال ۱۳۸۴ آغاز شد و از آن زمان تاکنون در ماه میانی هر فصل اجرا شده است. پیش از آن، طرح دیگری تحت عنوان آمارگیری از ویژگی‌های اشتغال و بیکاری خانوار اجرا می‌شد. طرح مذکور اولین بار در سال ۱۳۷۳ و پس از آن در سال‌های ۱۳۷۶ تا ۱۳۷۹ یک‌بار در سال و فقط در ماه آبان و از سال ۱۳۸۰ تا ۱۳۸۲ در ماه میانی هر فصل و در سال ۱۳۸۳ در ماه‌های اردیبهشت و آبان انجام گرفت. برای بهبود کیفیت طرح و انطباق بیشتر با مفاهیم بین‌المللی به‌ویژه سازمان بین‌المللی کار^۲، در طرح مذکور بازنگری به‌عمل آمد تا به صورت طرح فعلی و با عنوان طرح آمارگیری نیروی کار به اجرا در بیاید.

در این طرح به دلیل ماهیت ادواری آن از نمونه پایه استفاده می‌شود. نمونه پایه، نمونه‌ای است که می‌توان از آن برای چند دوره از یک آمارگیری ادواری یا چند آمارگیری، زیر نمونه‌هایی انتخاب کرد. نمونه پایه این طرح برای سال‌های ۱۳۸۴ لغایت ۱۳۸۷ طی فرایندی از چارچوب سرشماری عمومی کارگاهی ۱۳۸۱ ساخته شده بود که پس از ساخت نمونه پایه، فهرست‌برداری از خانوارهای مربوط به خوشه‌های نمونه پایه در زمستان ۱۳۸۳ انجام گرفت تا بر اساس آن بتوان خانوارهای نمونه را با توجه به الگوی چرخش مورد نظر برای دوره‌های مختلف آمارگیری انتخاب نمود. نمونه پایه بعدی طرح از ابتدای سال ۱۳۸۸ بر اساس اطلاعات فایل سرشماری سال ۱۳۸۵ طراحی و مورد استفاده قرار گرفت. در نمونه پایه فعلی، از اطلاعات فایل سرشماری ۱۳۹۰ استفاده شده است. در این راستا با توجه به تغییر و تحولات محدود جمعیتی و واحدهای مسکونی در نقاط روستایی از انجام فهرست‌برداری در این نقاط (به جز در موارد خاص) صرف‌نظر و از فرم‌های فهرست‌برداری سرشماری عمومی نفوس و مسکن سال ۱۳۹۰ استفاده می‌شود. اما در نقاط شهری به منظور تهیه‌ی چارچوب مناسب و بهنگام، بخشی از خانوارها در محدوده‌ی خوشه‌های نمونه پایه در اسفند ماه سال ۱۳۹۱ فهرست‌برداری شدند. بدیهی است برای تکمیل نمونه پایه در سال‌های آتی نیز به همین شکل برای تعدادی از خانوارها در هر یک از خوشه‌های نمونه‌ی پایه، عملیات فهرست‌برداری انجام می‌گیرد.

۱ - Rotation Sampling

۲ - International Labour Organization (ILO)

تعاریف و مفاهیم

• جمعیت فعال اقتصادی

تمام افراد ۱۰ ساله و بیش تر (حداقل سن تعیین شده)، که در هفته‌ی تقویمی قبل از هفته‌ی آمارگیری (هفته‌ی مرجع) طبق تعریف کار، در تولید کالا و خدمات مشارکت داشته (شاغل) و یا از قابلیت مشارکت برخوردار بوده‌اند (بیکار)، جمعیت فعال اقتصادی محسوب می‌شوند.

• شاغل

تمام افراد ۱۰ ساله و بیش تر که در طول هفته‌ی مرجع، طبق تعریف کار، حداقل یک ساعت کار کرده^۱ و یا بنا به دلایلی به‌طور موقت کارشان را ترک کرده باشند، شاغل محسوب می‌شوند. شاغلان به‌طور عمده شامل دو گروه مزد و حقوق‌بگیران و خوداشتغالان می‌شوند. ترک موقت کار در هفته‌ی مرجع با داشتن پیوند رسمی شغلی برای مزد و حقوق‌بگیران و تداوم کسب و کار برای خوداشتغالان، به‌عنوان اشتغال محسوب می‌شود. افراد زیر نیز به‌لحاظ اهمیتی که در فعالیت اقتصادی کشور دارند، شاغل محسوب می‌شوند:

- افرادی که بدون دریافت مزد برای یکی از اعضای خانوار خود که با وی نسبت خویشاوندی دارند، کار می‌کنند (کارکنان فامیلی بدون مزد).
- کارآموزانی که در دوره‌ی کارآموزی فعالیتی در ارتباط با فعالیت مؤسسه‌ی محل کارآموزی انجام می‌دهند، یعنی مستقیماً در تولید کالا یا خدمات سهیم هستند، فعالیت آن‌ها "کار" محسوب می‌شود.
- محصلانی که در هفته‌ی مرجع مطابق تعریف، کار کرده‌اند.
- تمام افرادی که در نیروهای مسلح به‌صورت کادر دائم یا موقت خدمت می‌کنند (نیروهای مسلح شامل پرسنل کادر، درجه‌داران و سربازان وظیفه‌ی نیروهای نظامی و انتظامی).

• بیکار

بیکار به تمام افراد ۱۰ ساله و بیش تر اطلاق می‌شود که:

- (۱) در هفته‌ی مرجع فاقد کار باشند (دارای اشتغال مزدبگیری یا خوداشتغالی نباشند).
 - (۲) در هفته‌ی مرجع و یا هفته‌ی بعد از آن آماده برای کار باشند (برای اشتغال مزدبگیری یا خوداشتغالی آماده باشند).
 - (۳) در هفته‌ی مرجع و سه هفته قبل از آن جویای کار باشند (اقدامات مشخصی را به منظور جستجوی اشتغال مزدبگیری و یا خوداشتغالی به عمل آورده باشند).
- افرادی که به‌دلیل آغاز به کار در آینده و یا انتظار بازگشت به شغل قبلی جویای کار نبوده، ولی فاقد کار و آماده برای کار بوده‌اند نیز بیکار محسوب می‌شوند.

• اشتغال ناقص

افراد دارای اشتغال ناقص شامل تمام شاغلانی است که در هفته مرجع، حاضر در سرکار یا غایب موقت از محل کار بوده و به دلایل اقتصادی نظیر رکود کاری، پیدا نکردن کار با ساعت کار بیش تر، قرار داشتن در فصل غیرکاری و... کم‌تر از ۴۴ ساعت کار کرده، خواهان و آماده برای انجام کار اضافی در هفته مرجع بوده‌اند.

۱- بر اساس استاندارد سازمان بین‌المللی کار (ILO)

شاخص‌ها

• نرخ مشارکت اقتصادی (نرخ فعالیت)

عبارت است از نسبت جمعیت فعال (شاغل و بیکار) ۱۰ ساله و بیش‌تر (یا ۱۵ ساله و بیش‌تر) به جمعیت در سن کار، ۱۰ ساله و بیش‌تر (یا ۱۵ ساله و بیش‌تر)، ضرب‌در ۱۰۰.

$$\text{نرخ مشارکت اقتصادی} = \frac{\text{جمعیت فعال ۱۰ ساله و بیش‌تر (یا ۱۵ ساله یا بیش‌تر)}}{\text{جمعیت ۱۰ ساله و بیش‌تر (یا ۱۵ ساله یا بیش‌تر)}} \times 100$$

• نرخ بیکاری

عبارت است از نسبت جمعیت بیکار به جمعیت فعال (شاغل و بیکار)، ضرب‌در ۱۰۰.

$$\text{نرخ بیکاری} = \frac{\text{جمعیت بیکار}}{\text{جمعیت فعال}} \times 100$$

• نرخ بیکاری جمعیت ۱۵-۲۴ ساله، (یا ۱۵-۲۹ ساله)

عبارت است از نسبت جمعیت بیکار ۱۵-۲۴ ساله (یا ۱۵-۲۹ ساله) به جمعیت فعال ۱۵-۲۴ ساله (یا ۱۵-۲۹ ساله)، ضرب‌در ۱۰۰.

$$\text{نرخ بیکاری جمعیت ۱۵-۲۴ ساله (یا ۱۵-۲۹ ساله)} = \frac{\text{جمعیت بیکار ۱۵-۲۴ ساله (یا ۱۵-۲۹ ساله)}}{\text{جمعیت فعال ۱۵-۲۴ ساله (یا ۱۵-۲۹ ساله)}} \times 100$$

• سهم اشتغال ناقص

عبارت است از نسبت جمعیت دارای اشتغال ناقص به جمعیت شاغل، ضرب‌در ۱۰۰.

$$\text{سهم اشتغال ناقص} = \frac{\text{جمعیت دارای اشتغال ناقص}}{\text{جمعیت شاغل}} \times 100$$

نتایج

بر اساس نتایج این طرح در سال ۱۳۹۲، عمده ترین شاخص های نیروی کار در جدول ۱ ارائه شده است. همچنین جدول ۲ تغییرات شاخص های نیروی کار را نسبت به سال ۱۳۹۱ نشان می دهد. در ادامه، در جداول ۳ و ۶ شاخص های عمده ی نیروی کار در فصول مختلف سال ۱۳۹۲ و در جداول ۴ و ۵ شاخص های مذکور برای سال های ۹۲-۱۳۹۱ به تفکیک استان ارائه شده است.

جدول ۱- شاخص های نیروی کار به تفکیک جنس، نقاط شهری و روستایی-سال ۱۳۹۲						
نقاط روستایی	نقاط شهری	زن	مرد	کل	شاخص های نیروی کار	
۳۹/۷	۳۶/۹	۱۲/۴	۶۳/۰	۳۷/۶	نرخ	فعالیت اقتصادی جمعیت ۱۰ ساله و بیش تر
۶۸۱۸۹۸۴	۱۷۰۱۵۵۶۶	۳۹۲۰۱۲۱	۱۹۹۱۴۴۲۹	۲۳۸۳۴۵۵۱	تعداد	
۷/۰	۱۱/۸	۱۹/۸	۸/۶	۱۰/۴	نرخ	بیکاری جمعیت ۱۰ ساله و بیش تر
۴۷۸۵۸۷	۲۰۰۹۷۸۴	۷۷۴۸۲۸	۱۷۱۳۵۴۳	۲۴۸۸۳۷۲	تعداد	
۱۶/۱	۲۸/۲	۴۱/۸	۲۰/۰	۲۴/۰	نرخ	بیکاری جوانان ۱۵-۲۴ ساله
۱۸۶۰۶۹	۶۲۲۷۶۵	۲۵۸۰۹۰	۵۵۰۷۴۳	۸۰۸۸۳۴	تعداد	
۱۴/۲	۲۴/۱	۳۹/۱	۱۷/۰	۲۱/۲	نرخ	بیکاری جوانان ۱۵-۲۹ ساله
۳۱۱۵۵۷	۱۳۰۲۳۱۷	۵۶۲۹۲۴	۱۰۵۰۹۵۰	۱۶۱۳۸۷۴	تعداد	
۵۰/۱	۴/۹	۲۳/۴	۱۷/۵	۱۸/۳	سهم	اشتغال در بخش کشاورزی
۳۱۷۶۰۳۰	۷۳۷۳۸۲	۷۳۶۹۵۸	۳۱۷۶۴۵۳	۳۹۱۳۴۱۲	تعداد	
۲۸/۱	۳۶/۹	۲۵/۰	۳۵/۹	۳۴/۳	سهم	اشتغال در بخش صنعت
۱۷۸۰۶۹۲	۵۵۳۲۹۷۷	۷۸۵۱۹۰	۶۵۲۸۴۷۹	۷۳۱۳۶۶۹	تعداد	
۲۱/۸	۵۸/۲	۵۱/۶	۴۶/۶	۴۷/۴	سهم	اشتغال در بخش خدمات
۱۳۷۹۶۹۴	۸۷۳۰۷۰۲	۱۶۲۱۷۸۴	۸۴۸۸۶۱۲	۱۰۱۱۰۳۹۷	تعداد	
۱۱/۸	۷/۷	۴/۷	۹/۷	۸/۹	سهم اشتغال ناقص جمعیت ۱۰ ساله و بیش تر	
۳۷/۴	۴۱/۳	۱۵/۳	۴۴/۴	۴۰/۲	سهم شاغلین ۱۵ ساله و بیش تر با ساعت کار معمول ۴۹ ساعت و بیش تر	

* علت اختلاف در سرجمع ناشی از گرد کردن ارقام است.

بررسی نرخ مشارکت اقتصادی (نرخ فعالیت) نشان می دهد که ۳۷/۶ درصد جمعیت در سن کار (۱۰ ساله و بیشتر) از نظر اقتصادی فعال بوده اند؛ یعنی در گروه شاغلان یا بیکاران قرار گرفته اند. همچنین نتایج نشان می دهد که نرخ مشارکت اقتصادی در بین زنان نسبت به مردان و در نقاط شهری نسبت به نقاط روستایی کم تر بوده است.

بررسی نرخ بیکاری نشان می دهد که ۱۰/۴ درصد از جمعیت فعال، بیکار بوده اند. بر اساس این نتایج، نرخ بیکاری در بین زنان نسبت به مردان و در نقاط شهری نسبت به نقاط روستایی بیش تر بوده است.

بررسی سهم اشتغال ناقص نشان می دهد که ۸/۹ درصد جمعیت شاغل دارای اشتغال ناقص بوده اند. این شاخص در بین مردان بیش تر از زنان و در نقاط روستایی بیش تر از نقاط شهری بوده است.

بررسی اشتغال در بخش های عمده اقتصادی نشان می دهد که بخش خدمات با ۴۷/۴ درصد بیش ترین سهم اشتغال را به خود

اختصاص داده است. در مراتب بعدی بخش‌های صنعت با ۳۴/۳ درصد و کشاورزی با ۱۸/۳ درصد قرار دارند.

نرخ بیکاری جوانان ۲۴ - ۱۵ ساله حاکی از آن است که ۲۴/۰ درصد از جمعیت فعال ۲۴ - ۱۵ ساله بیکار بوده‌اند. این شاخص در بین زنان نسبت به مردان و در نقاط شهری نسبت به نقاط روستایی بیش‌تر بوده است.

نرخ بیکاری جوانان ۲۹ - ۱۵ ساله نیز حاکی از آن است که ۲۱/۲ درصد از جمعیت فعال ۲۹ - ۱۵ ساله بیکار بوده‌اند. این شاخص در بین زنان نسبت به مردان و در نقاط شهری نسبت به نقاط روستایی بیش‌تر بوده است.

بررسی سهم شاغلین ۱۵ ساله و بیش‌تر با ساعت کار معمول ۴۹ ساعت و بیش‌تر نشان می‌دهد، ۴۰/۲ درصد شاغلین به طور معمول بیش از ۴۹ ساعت در هفته کار می‌کنند. این شاخص که یکی از نماگرهای کار شایسته است نشان می‌دهد در کشور سهم زیادی از شاغلین بیش‌تر از استاندارد کار می‌کنند.

جدول ۲- تغییرات شاخص‌های عمده‌ی نیروی کار بر حسب جنس، نقاط شهری و روستایی - سال ۱۳۹۲ نسبت به سال ۱۳۹۱

شاخص‌های نیروی کار	کل		مرد		زن		نقاط شهری		نقاط روستایی	
	تغییر	۹۱ سال	تغییر	۹۱ سال	تغییر	۹۱ سال	تغییر	۹۱ سال	تغییر	۹۱ سال
نرخ مشارکت اقتصادی (نرخ فعالیت)	۰/۲	۳۷/۴	۱/۸	۶۱/۲	-۱/۳	۱۳/۷	۰/۴	۳۶/۵	۴۰/۰	-۰/۳
نرخ بیکاری	-۱/۷	۱۲/۱	-۱/۸	۱۰/۴	۰/۱	۱۹/۷	-۲/۰	۱۳/۸	۸/۲	-۱/۲
نرخ بیکاری جوانان ۱۵-۲۴ ساله	-۲/۸	۲۶/۸	-۳/۳	۲۳/۳	۰/۶	۴۱/۲	-۳/۲	۳۱/۴	۱۸/۴	-۲/۳
نرخ بیکاری جوانان ۱۵-۲۹ ساله	-۳/۲	۲۴/۴	-۳/۸	۲۰/۸	۱/۰	۳۸/۱	-۳/۳	۲۷/۴	۱۷/۱	-۲/۹

همانطوری که مشاهده می‌شود جدول ۲ مقادیر شاخص‌های عمده‌ی نیروی کار را بر حسب جنس، نقاط شهری و روستایی در سال ۱۳۹۱ و مقدار تغییرات آن را در سال ۱۳۹۲ نشان می‌دهد. تغییرات این شاخص‌ها در سطح کل کشور به شرح زیر است:

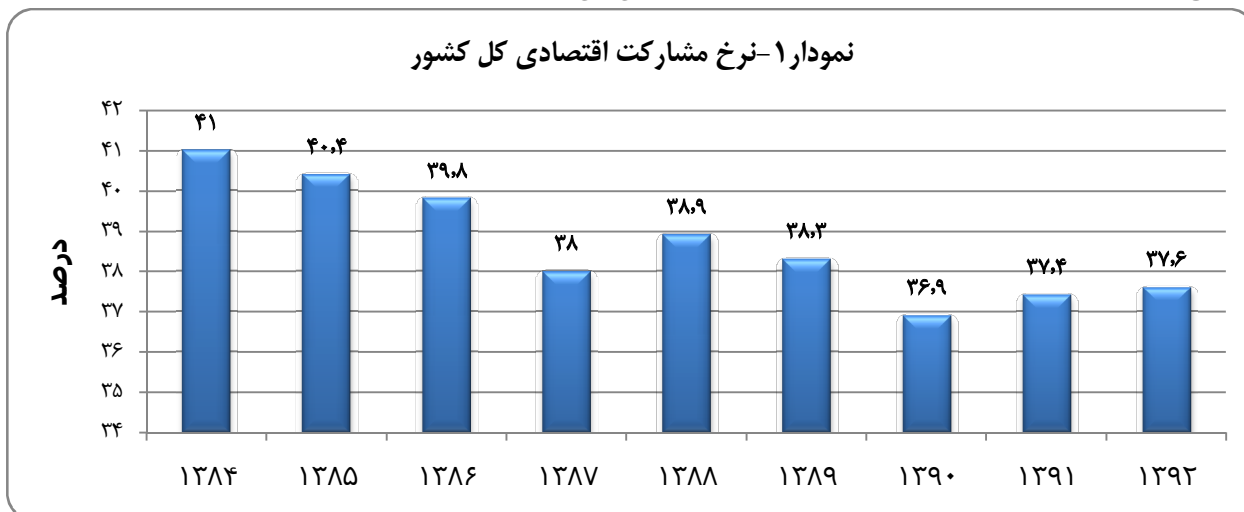
- نرخ مشارکت اقتصادی کل (نرخ فعالیت) نسبت به سال ۱۳۹۱، ۰/۲ درصد افزایش یافته است.

- نرخ بیکاری کل نسبت به سال ۱۳۹۱، ۱/۷ درصد کاهش یافته است.

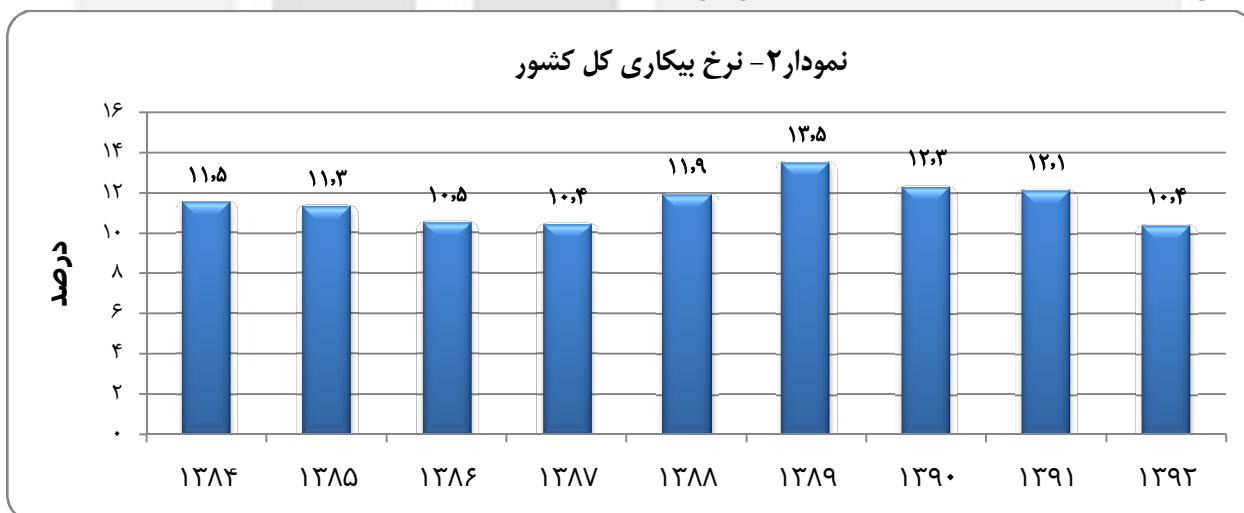
- نرخ بیکاری جوانان ۱۵-۲۴ ساله کل نسبت به سال ۱۳۹۱، ۲/۸ درصد کاهش یافته است.

- نرخ بیکاری جوانان ۱۵-۲۹ ساله کل نسبت به سال ۱۳۹۱، ۳/۲ درصد کاهش یافته است.

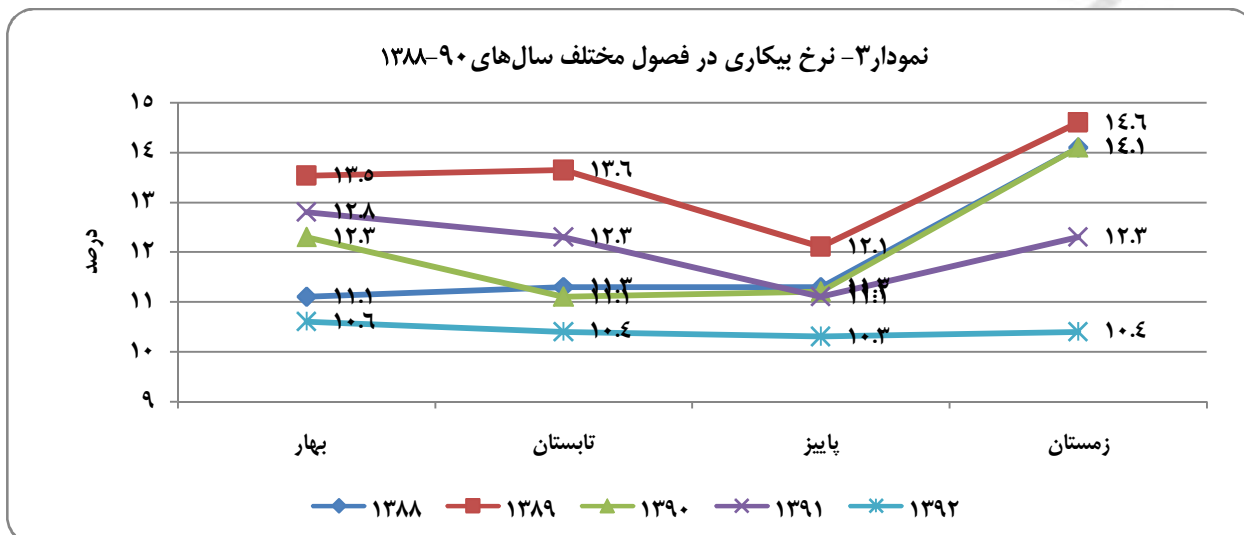
نمودار ۱- نرخ مشارکت اقتصادی را در سال‌های ۱۳۸۴ تا ۱۳۹۲ نشان می‌دهد.



نمودار ۲- نرخ بیکاری را در سال‌های ۱۳۸۴ تا ۱۳۹۲ نشان می‌دهد.



نمودار ۳- نرخ بیکاری را در فصول مختلف سال‌های ۱۳۸۸ تا ۱۳۹۲ نشان می‌دهد.



جدول ۳ نرخ مشارکت اقتصادی و نرخ بیکاری را در سال ۱۳۹۲ بر حسب فصل و به تفکیک استان نشان می‌دهد.

جدول ۳ - شاخص‌های نیروی کار بر حسب فصل و به تفکیک استان در سال ۱۳۹۲										
استان	سال		بهار		تابستان		پاییز		زمستان	
	نرخ مشارکت اقتصادی	نرخ بیکاری	نرخ مشارکت اقتصادی	نرخ بیکاری	نرخ مشارکت اقتصادی	نرخ بیکاری	نرخ مشارکت اقتصادی	نرخ بیکاری	نرخ مشارکت اقتصادی	نرخ بیکاری
کل کشور	۳۷.۶	۱۰.۴	۳۹.۳	۱۰.۶	۳۹.۱	۱۰.۴	۳۶.۷	۱۰.۳	۳۵.۴	۱۰.۵
آذربایجان شرقی	۴۱.۱	۹.۶	۴۴.۱	۱۲.۷	۴۲.۵	۹.۸	۳۸.۷	۶.۹	۳۹.۱	۸.۵
آذربایجان غربی	۴۱.۳	۹.۳	۴۲.۶	۸.۲	۴۳.۴	۶.۰	۴۱.۵	۱۰.۸	۳۷.۹	۱۲.۴
اردبیل	۴۲.۶	۱۲.۳	۴۲.۴	۱۲.۵	۴۳.۶	۱۱.۳	۴۳.۱	۱۲.۶	۴۱.۳	۱۳.۰
اصفهان	۲۸.۷	۱۰.۹	۴۰.۰	۹.۰	۳۹.۱	۹.۸	۳۸.۰	۱۲.۲	۳۷.۵	۱۲.۶
البرز	۳۷.۴	۱۰.۷	۳۸.۵	۱۲.۸	۳۸.۵	۱۱	۳۶.۹	۱۰.۱	۳۵.۷	۸.۷
ایلام	۳۵.۴	۱۳.۸	۳۵.۷	۱۹.۲	۳۵.۴	۱۳.۴	۳۵.۲	۱۱.۶	۳۵.۲	۱۱.۱
بوشهر	۳۷.۰	۹.۰	۳۷.۴	۶.۹	۳۷.۵	۸.۸	۳۶.۴	۱۰.۷	۳۶.۸	۹.۷
تهران	۳۶.۶	۹.۹	۳۸.۶	۱۰.۷	۳۹.۱	۱۱.۱	۳۴.۹	۱۰.۱	۳۳.۷	۷.۳
چهارمحال و بختیاری	۳۵.۷	۱۰.۷	۳۸.۷	۱۱.۳	۳۷.۰	۹.۸	۳۳.۸	۷.۰	۳۳.۴	۱۴.۹
خراسان جنوبی	۳۹.۵	۸.۰	۴۱.۹	۱۰.۷	۴۰.۸	۶.۸	۴۰.۱	۷.۸	۳۵.۲	۶.۷
خراسان رضوی	۳۹.۶	۷.۹	۴۲.۳	۷.۹	۴۱.۹	۶.۶	۳۸.۰	۷.۷	۳۶.۰	۹.۷
خراسان شمالی	۴۰.۶	۱۲.۴	۴۴.۳	۱۱.۷	۴۲.۰	۱۱.۸	۴۰.۰	۱۱.۲	۳۵.۹	۱۵.۳
خوزستان	۲۵.۹	۱۳.۱	۳۶.۶	۲۰.۸	۳۸.۲	۱۴.۵	۳۴.۵	۹.۲	۳۴.۴	۶.۹
زنجان	۳۹.۰	۹.۹	۴۲.۱	۷.۴	۴۱.۸	۸.۱	۳۷.۸	۱۱.۹	۳۴.۰	۱۳.۱
سمنان	۲۸.۴	۷.۴	۴۰.۴	۹.۸	۳۸.۷	۷.۶	۳۷.۳	۵.۹	۳۷.۳	۶.۰
سیستان و بلوچستان	۲۸.۵	۱۱.۴	۲۹.۵	۸.۶	۲۸.۹	۱۴.۲	۲۸.۷	۱۳.۹	۲۷.۰	۸.۷
فارس	۳۷.۶	۱۳.۳	۳۹.۶	۱۴.۰	۳۸.۹	۱۴.۰	۳۶.۳	۱۱.۳	۳۵.۸	۱۴.۰
قزوین	۴۰.۶	۱۰.۳	۴۱.۵	۱۰.۲	۴۲.۰	۹.۸	۳۹.۹	۱۰.۱	۳۸.۹	۱۱.۲
قم	۳۴.۹	۷.۷	۳۶.۳	۸.۱	۳۵.۴	۷.۶	۳۴.۸	۷.۸	۳۳.۱	۷.۳
کردستان	۳۹.۰	۱۳.۶	۳۹.۷	۹.۵	۴۰.۲	۱۳.۴	۳۸.۱	۱۶.۱	۳۸	۱۵.۸
کرمان	۳۵.۳	۶.۱	۳۵.۸	۶.۶	۳۴.۶	۷.۲	۳۵.۷	۵.۴	۳۵.۲	۵.۲
کرمانشاه	۳۷.۰	۱۴.۶	۳۶.۹	۱۱.۴	۳۷.۵	۱۰.۵	۳۸.۳	۱۵.۹	۳۵.۴	۲۰.۷
کهگیلویه و بویراحمد	۳۰.۷	۱۶.۵	۳۳.۳	۱۷.۶	۳۱.۰	۱۵.۶	۲۹.۸	۱۴.۷	۲۸.۷	۱۷.۹
گلستان	۳۸.۶	۵.۸	۴۱.۰	۵.۱	۴۰.۳	۶.۰	۳۸.۱	۴.۰	۳۴.۹	۸.۱
گیلان	۴۰.۳	۱۳.۶	۴۳.۲	۸.۴	۴۲.۰	۱۱.۸	۳۷.۹	۱۶.۴	۳۶.۹	۱۹.۰
لرستان	۳۴.۱	۱۷.۱	۳۶.۴	۱۵.۲	۳۴.۳	۱۴.۷	۳۲.۴	۱۸.۹	۳۳.۳	۱۹.۸
مازندران	۳۹.۲	۱۱.۰	۴۰.۹	۹.۴	۴۰.۵	۱۲.۷	۳۸.۱	۱۲.۹	۳۷.۴	۸.۷
مرکزی	۳۷.۲	۸.۶	۳۸.۰	۷.۲	۳۸.۳	۱۱.۴	۳۶.۶	۸.۱	۳۶	۷.۵
هرمزگان	۳۳.۸	۷.۴	۳۴.۱	۸.۱	۳۴.۱	۷.۶	۳۵.۵	۵.۸	۳۱.۷	۸.۰
همدان	۳۷.۱	۷.۷	۳۷.۶	۵.۸	۳۹.۲	۶.۵	۳۷.۷	۶.۸	۳۳.۹	۱۲.۰
یزد	۳۶.۶	۶.۵	۳۷.۹	۷.۲	۳۷.۷	۶.۷	۳۶.۶	۶.۵	۳۴.۲	۵.۶

جدول ۴- شاخص‌های عمده نیروی کار به تفکیک استان در سال‌های ۹۲ - ۱۳۹۱

نرخ بیکاری		نرخ مشارکت اقتصادی		استان
۱۳۹۲	۱۳۹۱	۱۳۹۲	۱۳۹۱	
۱۰.۴	۱۲.۱	۳۷.۶	۳۷.۴	کل کشور
۹.۶	۱۲.۴	۴۱.۱	۴۰.۴	آذربایجان شرقی
۹.۳	۱۱.۰	۴۱.۳	۴۲.۷	آذربایجان غربی
۱۲.۳	۱۳.۳	۴۲.۶	۴۲.۴	اردبیل
۱۰.۹	۱۳.۷	۳۸.۷	۳۹.۷	اصفهان
۱۰.۷	۱۴.۹	۳۷.۴	۳۶.۹	البرز
۱۳.۸	۱۷.۲	۳۵.۴	۳۵.۲	ایلام
۹.۰	۱۱.۶	۳۷.۰	۳۵.۱	بوشهر
۹.۹	۱۱.۶	۳۶.۶	۳۷.۵	تهران
۱۰.۷	۱۰.۸	۳۵.۷	۳۶.۴	چهارمحال و بختیاری
۸.۰	۶.۳	۳۹.۵	۳۸.۰	خراسان جنوبی
۷.۹	۸.۶	۳۹.۶	۴۰.۰	خراسان رضوی
۱۲.۴	۱۰.۵	۴۰.۶	۳۷.۲	خراسان شمالی
۱۳.۱	۱۲.۷	۳۵.۹	۳۳.۷	خوزستان
۹.۹	۱۱.۲	۳۹.۰	۴۲.۱	زنجان
۷.۴	۹.۶	۳۸.۴	۳۱.۰	سمنان
۱۱.۴	۱۰.۴	۲۸.۵	۲۶.۷	سیستان و بلوچستان
۱۳.۳	۱۶.۷	۳۷.۶	۳۶.۵	فارس
۱۰.۳	۱۲.۰	۴۰.۶	۳۸.۶	قزوین
۷.۷	۱۱.۳	۳۴.۹	۳۴.۵	قم
۱۳.۶	۱۳.۹	۳۹.۰	۳۹.۳	کردستان
۶.۱	۷.۷	۳۵.۳	۳۳.۸	کرمان
۱۴.۶	۱۶.۱	۳۷.۰	۳۸.۲	کرمانشاه
۱۶.۵	۱۲.۲	۳۰.۷	۲۹.۵	کهگیلویه و بویراحمد
۵.۸	۸.۹	۳۸.۶	۳۶.۵	گلستان
۱۳.۶	۱۵.۵	۴۰.۳	۴۰.۳	گیلان
۱۷.۱	۲۰.۰	۳۴.۱	۳۵.۰	لرستان
۱۱.۰	۹.۷	۳۹.۲	۳۸.۰	مازندران
۸.۶	۱۰.۳	۳۷.۲	۳۸.۰	مرکزی
۷.۴	۱۱.۵	۳۳.۸	۳۳.۱	هرمزگان
۷.۷	۹.۶	۳۷.۱	۳۸.۳	همدان
۶.۵	۱۰.۲	۳۶.۶	۳۵.۴	یزد

جدول ۵- سهم بخش‌های عمده فعالیت به تفکیک استان در سال‌های ۹۲-۱۳۹۱						
استان	کشاورزی		صنعت		خدمات	
	۱۳۹۲	۱۳۹۱	۱۳۹۲	۱۳۹۱	۱۳۹۲	۱۳۹۱
کل کشور	۱۸.۳	۱۹.۴	۳۴.۳	۳۳.۴	۴۷.۴	۴۷.۲
آذربایجان شرقی	۲۰.۵	۲۱.۸	۴۰.۸	۴۱.۴	۳۸.۷	۳۶.۷
آذربایجان غربی	۳۰.۹	۳۹.۳	۲۶.۳	۲۴.۵	۴۲.۸	۳۶.۱
اردبیل	۳۲.۱	۳۵.۰	۲۵.۵	۲۷.۷	۴۲.۴	۳۷.۳
اصفهان	۹.۶	۱۱.۴	۴۴.۷	۴۲.۶	۴۵.۷	۴۶.۰
البرز	۳.۴	۳.۳	۴۳.۴	۴۲.۱	۵۳.۲	۵۴.۶
ایلام	۲۶.۲	۲۵.۰	۲۸.۱	۲۸.۰	۴۵.۷	۴۷.۰
بوشهر	۱۵.۸	۱۷.۳	۲۵.۳	۲۳.۴	۵۸.۹	۵۹.۲
تهران	۱.۵	۱.۶	۳۷.۴	۳۳.۹	۶۱.۱	۶۴.۵
چهارمحال و بختیاری	۱۶.۱	۱۵.۶	۴۳.۴	۴۲.۲	۴۰.۵	۴۲.۱
خراسان جنوبی	۳۵.۳	۳۷.۵	۲۶.۵	۲۸.۵	۳۸.۲	۳۴.۰
خراسان رضوی	۲۴.۹	۲۲.۷	۳۴.۰	۳۵.۴	۴۱.۱	۴۱.۹
خراسان شمالی	۳۵.۹	۳۷.۷	۲۹.۰	۲۸.۱	۳۵.۱	۳۴.۲
خوزستان	۱۸.۱	۱۹.۲	۳۰.۷	۳۲.۷	۵۱.۲	۴۸.۱
زنجان	۳۱.۶	۳۱.۴	۳۲.۵	۳۳.۷	۳۵.۹	۳۴.۹
سمنان	۱۵.۰	۱۴.۰	۳۴.۶	۳۳.۶	۴۹.۷	۵۲.۴
سیستان و بلوچستان	۲۲.۶	۲۵.۶	۳۱.۱	۳۲.۶	۴۶.۳	۴۱.۸
فارس	۱۹.۸	۲۴.۶	۳۲.۱	۳۰.۵	۴۸.۲	۴۵.۰
قزوین	۲۱.۰	۲۱.۶	۳۶.۸	۳۶.۲	۴۲.۱	۴۲.۱
قم	۴.۲	۵.۳	۴۳.۲	۴۱.۱	۵۲.۵	۵۳.۶
کردستان	۲۷.۴	۳۰.۲	۲۶.۱	۲۶.۹	۴۶.۴	۴۲.۹
کرمان	۳۵.۷	۳۲.۷	۲۸.۱	۳۱.۵	۳۶.۲	۳۵.۷
کرمانشاه	۲۲.۴	۲۸.۶	۲۵.۴	۲۱.۷	۵۲.۲	۴۹.۷
کهگیلویه و بویراحمد	۱۸.۲	۱۹.۹	۳۶.۵	۳۴.۶	۴۵.۳	۴۵.۵
گلستان	۳۰.۵	۲۸.۸	۳۱.۳	۳۲.۶	۳۸.۲	۳۸.۷
گیلان	۲۶.۲	۲۶.۴	۲۵.۸	۲۶.۶	۴۷.۴	۴۷.۱
لرستان	۲۹.۲	۳۰.۳	۲۹.۲	۲۹.۲	۴۱.۶	۴۰.۵
مازندران	۱۹.۹	۲۱.۱	۳۲.۷	۳۰.۴	۴۷.۵	۴۸.۶
مرکزی	۲۰.۵	۲۰.۶	۴۱.۶	۳۷.۹	۳۷.۸	۴۱.۵
هرمزگان	۱۸.۷	۱۵.۶	۲۸.۷	۳۱.۰	۵۲.۵	۵۳.۴
همدان	۲۵.۸	۲۷.۴	۳۴.۳	۳۱.۶	۳۹.۸	۴۰.۹
یزد	۸.۸	۱۲.۷	۴۶.۸	۴۳.۱	۴۴.۴	۴۴.۳

جدول ۶- سهم اشتغال در بخش‌های عمده اقتصادی بر حسب فصل و به تفکیک استان - سال ۱۳۹۲

استان	بهار			تابستان			پاییز			زمستان		
	کشاورزی	صنعت	خدمات	کشاورزی	صنعت	خدمات	کشاورزی	صنعت	خدمات	کشاورزی	صنعت	خدمات
کل کشور	۱۹.۷	۳۳.۷	۴۶.۵	۱۹.۵	۳۳.۹	۴۶.۵	۱۷.۵	۳۴.۵	۴۸.۰	۱۶.۳	۳۵.۱	۴۸.۶
آذربایجان شرقی	۱۹.۸	۴۱.۴	۳۸.۸	۲۳.۷	۳۹.۹	۳۶.۴	۱۹.۸	۴۰.۳	۳۹.۸	۱۸.۵	۴۱.۷	۳۹.۸
آذربایجان غربی	۳۳.۲	۲۷.۳	۳۹.۶	۳۵.۹	۲۵.۵	۳۸.۶	۲۹.۶	۲۵.۸	۴۴.۶	۲۳.۷	۲۶.۶	۴۹.۷
اردبیل	۳۲.۹	۲۴.۰	۴۳.۱	۳۳.۷	۲۴.۹	۴۱.۴	۳۰.۶	۲۷.۷	۴۱.۷	۳۰.۹	۲۵.۵	۴۳.۶
اصفهان	۱۱.۳	۴۲.۸	۴۵.۹	۱۰.۸	۴۵.۴	۴۳.۷	۷.۹	۴۵.۲	۴۶.۹	۸.۳	۴۵.۴	۴۶.۳
البرز	۳.۷	۴۰.۶	۵۵.۶	۴.۶	۴۳.۴	۵۱.۸	۳.۴	۴۴.۴	۵۲.۱	۱.۹	۴۵.۱	۵۳.۰
ایلام	۲۴.۰	۲۸.۰	۴۸.۰	۲۷.۱	۲۷.۳	۴۵.۶	۲۹.۴	۲۸.۰	۴۲.۵	۲۴.۰	۲۹.۰	۴۷.۰
بوشهر	۱۷.۴	۲۳.۵	۵۸.۹	۱۳.۴	۲۷.۰	۵۹.۶	۱۶.۸	۲۴.۲	۵۹.۰	۱۵.۵	۲۶.۵	۵۸.۰
تهران	۲.۰	۳۷.۷	۶۰.۳	۱.۵	۳۵.۶	۶۲.۷	۱.۴	۳۵.۵	۶۳.۱	۱.۰	۴۰.۹	۵۸.۱
چهارمحال و بختیاری	۱۹.۶	۴۱.۴	۳۹.۰	۱۸.۸	۴۳.۳	۳۸.۰	۱۳.۵	۴۶.۶	۳۹.۹	۱۱.۹	۴۲.۳	۴۵.۷
خراسان جنوبی	۳۴.۱	۲۶.۵	۳۹.۴	۳۶.۲	۲۷.۲	۳۶.۶	۳۹.۲	۲۴.۵	۳۶.۳	۳۱.۴	۲۷.۹	۴۰.۷
خراسان رضوی	۲۵.۱	۳۴.۰	۴۱.۰	۲۶.۹	۳۴.۶	۳۸.۵	۲۵.۰	۳۴.۵	۴۰.۵	۲۲.۲	۳۲.۷	۴۵.۱
خراسان شمالی	۳۷.۲	۳۰.۰	۳۲.۸	۳۹.۶	۲۷.۷	۳۲.۸	۳۶.۰	۲۹.۳	۳۴.۷	۲۹.۲	۲۹	۴۱.۸
خوزستان	۱۹.۴	۲۹.۱	۵۱.۴	۱۷.۹	۳۲.۶	۴۹.۴	۱۹.۰	۳۰.۱	۵۰.۹	۱۶.۳	۳۰.۷	۵۳.۰
زنجان	۳۴.۶	۳۰.۵	۳۴.۹	۳۴.۱	۳۱.۲	۳۴.۷	۳۰.۷	۳۲.۸	۳۶.۵	۲۵.۲	۲۶.۶	۳۸.۲
سمنان	۱۸.۳	۳۴.۰	۴۶.۹	۱۷.۱	۳۵.۵	۴۶.۹	۱۱.۸	۳۵.۹	۵۱.۴	۱۲.۷	۳۳.۱	۵۳.۷
سیستان و بلوچستان	۲۴.۰	۳۰.۰	۴۶.۰	۲۲.۸	۳۲.۱	۴۵.۱	۲۱.۹	۳۱.۸	۴۶.۳	۲۱.۷	۳۰.۶	۴۷.۷
فارس	۲۰.۲	۳۱.۰	۴۸.۸	۱۹.۶	۳۱.۰	۴۹.۴	۲۰.۷	۳۳.۶	۴۵.۸	۱۸.۶	۳۲.۷	۴۸.۸
قزوین	۲۲.۴	۳۶.۵	۴۰.۹	۲۲.۷	۳۸.۹	۳۸.۴	۱۹.۲	۳۸.۸	۴۲.۰	۱۹.۳	۳۲.۸	۴۷.۹
قم	۳.۷	۴۶.۳	۵۰.۰	۴.۳	۴۴.۰	۵۱.۶	۴.۲	۴۰.۶	۵۵.۲	۴.۷	۴۱.۹	۵۳.۴
کردستان	۳۰.۴	۲۵.۹	۴۳.۳	۲۹.۱	۲۶.۵	۴۴.۴	۲۵.۳	۲۶.۰	۴۸.۷	۲۴.۳	۲۵.۹	۴۹.۸
کرمان	۳۵.۲	۲۸.۰	۳۶.۸	۳۴.۷	۲۷.۹	۳۷.۳	۳۵.۷	۲۸.۱	۳۶.۲	۳۷.۱	۲۸.۲	۳۴.۷
کرمانشاه	۲۲.۷	۲۵.۳	۵۲.۰	۲۲.۲	۲۶.۳	۵۱.۵	۲۲.۴	۲۵.۸	۵۱.۷	۲۲.۱	۲۴.۲	۵۳.۷
کهگیلویه و بویراحمد	۲۳.۹	۳۲.۴	۴۳.۷	۱۸.۰	۳۹.۵	۴۲.۵	۱۵.۶	۳۸.۲	۴۶.۳	۱۴.۴	۳۶.۴	۴۹.۲
گلستان	۳۳.۲	۳۱.۰	۳۵.۸	۳۲.۴	۳۰.۱	۳۷.۵	۲۸.۸	۳۱.۸	۳۹.۳	۲۷.۱	۳۲.۳	۴۰.۶
گیلان	۳۵.۵	۲۲.۳	۴۲.۲	۳۰.۲	۲۲.۰	۴۵.۸	۱۶.۹	۳۱.۰	۵۲.۱	۱۸.۳	۲۹.۹	۵۱.۶
لرستان	۳۰.۰	۲۹.۴	۴۰.۶	۲۸.۸	۲۸.۶	۴۲.۵	۲۶.۴	۲۹.۸	۴۳.۹	۳۱.۵	۲۹.۱	۳۹.۴
مازندران	۲۳.۲	۳۰.۸	۴۶.۱	۲۱.۲	۳۱.۶	۴۷.۲	۱۶.۸	۳۴.۵	۴۸.۸	۱۸.۱	۳۴.۰	۴۷.۹
مرکزی	۲۲.۰	۳۹.۸	۳۸.۲	۲۱.۷	۴۰.۵	۳۷.۸	۱۹.۹	۳۴.۶	۳۷.۵	۱۸.۵	۳۳.۸	۳۷.۷
هرمزگان	۱۸.۲	۳۰.۱	۵۱.۷	۱۸.۲	۲۸.۵	۵۳.۱	۲۰.۳	۲۸.۸	۵۰.۹	۱۸.۱	۲۷.۵	۵۴.۴
همدان	۲۶.۷	۳۷.۱	۳۶.۰	۲۹.۱	۳۵.۰	۳۵.۹	۲۲.۸	۳۵.۹	۴۱.۳	۲۴.۳	۲۸.۱	۴۷.۵
یزد	۱۰.۸	۴۴.۸	۴۴.۴	۹.۰	۴۷.۱	۴۳.۹	۷.۷	۴۶.۸	۴۵.۴	۷.۶	۴۸.۵	۴۳.۹